

БРОЈ 10 ЛЕПТА

„Народ„ излази свакога дана по подне.

Штампарња се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакције је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

Сазив Босанског Сабора

Питање о државном правном положају Босне и Херцеговине није било решено пре рата а од почетка рата стање у тим покрајинама је потпуно неуставно и народ стење и пропада под ужасним војничким неодговорним режимом. И Сабор, и ако врло непотпун и слаб као представник народа, никако није ни сазиван за ове три године, а пошто Босна и Херцеговина једине у Аустро-Угарској немају својих представника у бечком и пештанском парламенту, то се никако није могао чути ни најслабији протест оних мученика унутра. Чак ни председништво Сабора, и ако увек одвише лојално, није смело подићи гласа, све док их нису на то натерали са стране.

Председник Југословенског Клуба у бечком парламенту, др. Корошец упутио је, по четком јула позив четворици чланова босанског Сабора да дођу у Беч, ради «важнога саветовања». Било је потребно датиранијој изјави Југословенског Клуба, да желе потпуно уједињење свих наших сународника у једну целину, што више снаге, те су позвани и представници Босанског Сабора да приме ту изјаву као своју. Шериф Арнаутовић и Сафетбег Башагић нису се одазвали позиву; отишли су само потпредседници Сабора др. Д. Димовић и Јово Сунарић. Непосредни циљ њиховог пута је питање сазива Босанског Сабора. У том их је питању помагао и Југословенски Клуб у Бечу. Још јуна клуб је поднео интерпелацију у парламенту захтевајући да се одмах сазове Босанско-херцеговачки Сабор; његовим посредством примио их је заједнички министар финансија Буријан, били су и у аудијенцији код цара; према «Тагепосту» од 8. јула, из Беча требали су да оду у Загреб да ступе у додир са српско-хрватском коалицијом, «да се она

заузме код угарске владе за обнављање парламентарне делатности у Босни и Херцеговини и да ступи у овом циљу са појединим члановима угарске владе у додир». «Единост» од 8. јула такође се бави овом мисијом: «Према извештајима, које смо примили, постоји нада да рад на томе неће остати без успеха. Веле да су се Мађари противили реактивирању Сабора, нарочито заједнички министар финансија барон Буријан — Мађар, док су се други важнији фактори показивали наклоњени овој намери. Тако постоји нада да се Босански Сабор опет сазове — реактивираше. Али ипак су ови драги мађарски пријатељи нешто постигли на име то, да ће раду Босанског Сабора бити обележене уске границе. Сабор неће смети да се бави политичким питањима, него само питањима земаљске управе и административним стварима».

Крајем јула хрватски посланик у пештанском парламенту Гвидо Хрељановић поднео је интерпелацију на угарског министра председника са захтевом да се, имајући у виду ужасно стање у Босни и Херцеговини, одмах сазове Сабор. Министар председник је одговорио: «Ја ћу се ограничити на ову кратку изјаву, да сматрам да је прерано да се меродавно изјасним о овом питању». И ако је и у самој мађарској штампи било жестоких напада на овај министров одговор, и ако је у страховитим, али истинитим сликама оцртавано стање које влада у Босни и Херцеговини, ипак је парламент са својим групама остао хладан према томе захтеву; «Хрватски Дневник» од 28. јула вели: «Мађарске странке различито се држе према интерпелацији посланика Хрељановића о Босни. Пучка странка под вођством графа Зичи, држи се резервисано, уставна Андрашијева

странка још није заузела становиште; Апоњијева странка симпатично је расположена према интерпелацији; Карољијева странка одлучила је да помаже хрватску делегацију у томе питању. Једна ће депутација под вођством графа Карољија ићи министру председнику да тражи васпостављање устава у Босни». Другим речима, питање о сазиву Босанског Сабора биће у угарском парламенту негативно решено; али како је то у садашње време врло непопуларно, пустиће се Карољи да мало засени очи својим протестом. Тако Сабор неће бити добиће утисак да се Мађарска, «демократизује».

«Хрватски Дневник» од 29. јула јавља да су и Мусломани решили да пошљу из своје средине делегацију у монархију у циљу да информира меродавне специјалне приликама муслимана у Босни и Херцеговини.

ЗВЕЗДАЦЕ

Од пре неколико дана новац за Србију прима Обавештајни Биро а не Финансијска Делегација.

Гаргантуа

ПОСЛЕ НЕУСПЕХА

Берн, 30. авг.

Према вестима из Беча аустројска највиша команда намерава да изврши потпуну измјену у вишем официјерском корпусу у штабу на италијанском фронту. Сви ће они бити одмах послати на фронт у Галицију, а са овог фронта један део ће се послати на Сочу.

Генерал Кевчи већ је примио команду на италијанском фронту

О ФРОНТУ КОД РИГЕ

Лондон, 30. авг.

Пуковник Репингтон пише овако о војној ситуацији на фронту код Риге:

«Немачка војска никада неће моћи да напредује у унутрашњост на фронту Риге. Да би наставили офанзиву на тој страни, Немци су принуђени, да ослабе западни фронт а то би створило опасност, да пропадне ова фронту. Никада се Немци

неће смети да упусте у авантуру, да иду у руске степе и да зато напусте пределе каменог угља у северној Француској и у Белгији. Ја претпостављам да су ови напади аустро-немачке војске знаци њихове опште ветрошености.»

ФРАНЦУСКА КРИЗА

Париз, 30. авг.

На позив Г. Рибоа сви партијски шефови дошли су у Париз. Данас ће бити сасреток свих странака да се потпуно допуни министарство. Председник Поенкаре дуго је конферировао са Г. Рибоом и А. Бртом Томом.

Рибо је поднео листу нових министара, за коју веле, да је примљена.

ГРЦИ У ЈАЊИНИ

Атина, 30. августа

Према једној депеши, која је стигла у Министарство унутрашњих дела, номарк г. Стаматопулос, секретар г. Крионас, префект г. Кацонис и друге власти стигле су у Јањину. Први се вратио у Јањину потпоручник Метакса са једним малим одредом војске.

СРПСКИ ДОБРОВОЉЦИ

Марсељ, 21. авг.

Пре неколико дана изведена је у Марсељу, једна мала али веома лепа српска војничка свечаност.

Шеф српске војне мисије у Француској, г. генерал Рашић у присуству многобројног света одржао је на пијаци Префектуре говор једном југословенском батаљону, који одлази на фронт.

Пружајући још једном доказ о српској и трајности српска

је застава продефиловала бурно поздрављана, између звезданог стега велике аеричке републике и француске тробојке.

У осам сати пре подне добровољци су изашли из касарне Сен Шарл и удружиле се на Префектуру где су већ били стигли сви представници грађанских и војних власти у Марсељу: г. генерал Дриј, командант XV области; његов помоћник генерал Пило; генерал Пејар, гувернер Марсеља, а са њима и њихови штабсци: префект Шамек, салетом Српског ордена Св. Сање; председник Марсеља, командант поморске базе, општински одбор, скружни одбор, сви чланови конзуларног тела, многобројне делегације официјара из марсељског гарнизона; и најзад једна млада Српкиња у народном оделу.

На средњи пијаци стајао је г. генерал Рашић, а поред њега амерички пуковник Ели, и асистент генерала Першинга.

Трупе су се кретале булеваром Национал, булеваром Лоншан и булеваром Салватор.

Целим путем добровољци, чије је држане било потпуно ратничко, били су предмет најживљих израза симпатија.

Кад су стигли на пијаци Префектуре, осуо се аплауз са свају страна и узвијало се по неколико пута: Живела Србија! Живела Америка! Живели Савезници! Мари ска музика свирала је једну за другом химну српску, америчку и Марсељезу.

Сјајне говоре држала су генерал Рашић, г. Хинковић, члан Југословенског Одбора и генерал Дриј.

Дефиловање је у истини правило силан утисак. Горе, преко плавог неба пловио је један величанствени дирижабл, који је још повешавао одушевљење.

Кад се свечаност завршила, трупе су се истим путем вратиле у касарну Сен Шарл, поздрављане веома топло овацијама од становништва.

Државе као шпијуни

Америчка влада објавила је документа, у којима је обелодањено да је шведска легација у Буенос Аиресу под видом својих званичних извештаја слала министарству спољних послова у Штокхолму телеграме немачког отирајника послова у Буенос Аиресу. Ови су телеграми поштом слати у Берлин.

У њима су давана командантима сумарна обавештења о одласку лађа и упуту за торпилрања лађа. Било је препоручено да се потоне аргентинске лађе, али без икаквих трагова, да би се избегао

прекип односа са Аргентином. Ова отприча су изазвала дубоко узбуђење.

Лузбург, отправник послова у Буенос-Аиресу телеграфисао је преко шведске легације, у марту 1911: «Ова влада пустила је немачке и аустријске лађе, које су до данас биле под стражом. Због познатог ангажмана осећа се велика промена у јавном мишљењу, и влада ће у будуће допустити аргентинским лађама да плове само до Палма. Молило да се лађице «Оран» и «Гац», које се сада налазе у близини Бордоа, или пош-

